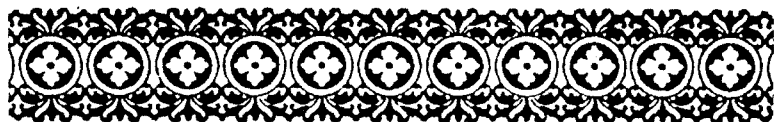

III

DARURILE BĂTRÎNULUI PORFIRIE

*Din ascultare [se naște] smerenia;
din smerenie, discernămîntul;
din discernămînt, străvederea;
iar din aceasta, înaintevederea.*

(Ioan Sinaitul – «Scara»,
Cuvîntul IV, «Despre ascultare»).

Așa cum vom arăta mai pe larg în continuare, Bătrînul Porfirie era un părinte duhovnicesc care slujea ca învățător experimentat și ca sfătuitor al familiei și, în general, al tinerilor. Aș îndrăzni să spun fără rezerve că, în esență, a fost unul dintre ultimii părinți filocalici, un vlăstar al mișcării de renaștere a Bisericii Ortodoxe. Avea o personalitate desăvârșită, împodobită de variate însușiri morale și duhovnicești, de nenumărate calități și virtuți¹³.

Dar cum a ajuns Bătrînul la o atît de înaltă treaptă duhovnicească? La această întrebare răspundea, zicînd adesea: „Eu n-am știut carte. Stînd în pustie de la 13 ani, am învățat Psaltirea și Evanghelia. I-am ascultat între totul pe Bătrînii mei și nu îmi păsa de lume. Îl iubeam mult pe Hristos”.

a. Dragoste nețărmurită

Principală harismă a Părintelui Porfirie era nesfîrșita sa dragoste pentru Hristos, dar și pentru oameni. Concepția și învățătura sa erau hristocentrice și theantropocentrice. Principalul țel către care tindea Bătrînul Porfirie, era Dumnezeu. Nimic nu se interpunea între ei și nimic nu întrețea această relație. Îl slăvea pe

Dumnezeu necontenit. Păstra în el o negrăită și nesfârșită dragoste pentru Hristos. Trăia doar pentru El. Nutrea o dragoste dumnezeiască ce era rodul unor nevoițe îndelungate, al adâncii sale smerenii, al ascultării necontenite – «al ascultării cu bucurie» – după cum sublinia el însuși.

Bătrînul Porfirie Îl descoperise și Îl întâlnise pe Hristos, trăind astfel doar pentru El, Care era singurul său prieten. Așa cum spunea el însuși, «cînd Îl găsim pe Hristos, chiar de ne-am afla într-o peșteră, rămînem acolo și ne temem a o părăsi, ca să nu Îl pierdem pe Hristos». Pe de altă parte și Domnul, Care este izvorul vieții și al bucuriei, «Se sălășluisse în sufletul» Bătrînului, îl ajutase cu Lumina cea adevărată să-L poată recunoaște și să-L poată simți în el, să-I trăiască prezența în suflet, să-L socotească Prietenul său, Unicul său Prieten.

Cuviosul Părinte avea darul unei iubiri unice în lume, pe care l-au avut toți marii Părinți ai tradiției isihaste și filocalice ortodoxe. Acești Părinți se deosebeau prin dragostea lor nesfârșită pentru Dumnezeu și pentru semenii lor, o dragoste nețarmurită și necondiționată, ce era mereu însoțită de o deplină smerenie. Dragostea părintelui duhovnicesc se manifestă de obicei ca răbdare, ca bunăvoință, ca bunătate și ca severitate binefăcătoare. Aceasta este dragostea lui Dumnezeu. „*Mai mare dragoste decît aceasta nimeni nu are*” (Ioan 15, 13).

Într-unul dintre cuvintele de învățătură ale Părintelui Porfirie se distinge limpede această dragoste dumnezeiască, profunda sa dispoziție iubitoare față de persoana lui Iisus Hristos, dar și față de semenii săi. În acel cuvînt de învățătură ce s-a păstrat înregistrat pe casetă,

printre altele părintele spune: „Astfel trebuie să-L vedem pe Hristos. Ca pe un prieten și un frate al nostru, fiindcă El este tot ce e mai bun și mai frumos. El este totul. Ne este prieten și o proclamă: «Voi sînteți prietenii Mei. Nu înțelegeți? Sîntem frați. Eu nu țin iadul în mîină și nu vă înspăimînt, ci vă iubesc. Și voiesc să vă bucurați de viață împreună cu Mine». Acesta este Hristos. Nu este nici mîhnire, nici tristețe, nici introvertire. Hristos este viața... este totul. El este bucuria, este Lumina cea adevărată care îl face pe om să se bucure, să zboare, să priceapă toate lucrurile, să îi înțeleagă pe toți oamenii, să sufere pentru toți, să vrea să fie toți cu el și alături de el.

Iubiți-L pe Hristos și să nu vreți nimic în locul iubirii Sale”¹⁴.

b. Desăvîrșită smerenie, ascultare și asceză neconținută

Smerenia desăvîrșită era principala virtute a Bătrînului Porfirie. Asceza neconținută, smerenia și ascultarea i-au deschis drumul spre negreșita cunoaștere de sine, spre aprecierea și spre perceperea corectă a propriei sale persoane. Cuviosul Bătrîn utiliza criteriile foarte severe atunci cînd își aprecia propria evoluție duhovnicească. Reușea astfel, așa cum reușesc îndeobște toți sfinții, să-și îndepărteze «eul» de orice cugetare mîndră, întrebuintînd metoda pedagogică a defăimării de sine, urmărind totodată îndepărtarea slavei deșarte. Deși era dumnezeiește înțelept, cuviosul Părinte Porfirie obișnuia să

spună: „Voi știți multe, că doar aveți diplome, pe cînd eu nu sînt știutor de carte”. Redăm în continuare un pasaj grăitor din «testamentul său duhovnicesc», cuprins într-o scrisoare adresată fiilor săi duhovnicești: „De mic copil am făcut multe păcate care pînă astăzi s-au înmulțit foarte mult. Lumea însă m-a socotit bun, iar acum toți spun că sînt sfînt. Eu însă, simt că sînt cel mai păcătos om din lume. Acum că mă îndrept spre cer, cred că Dumnezeu mă va întreba: «Ce cauți tu aici?». Iar eu îi voi spune: «Nu sînt vrednic, Doamne, de acest loc, ci, ceea ce iubirea Ta va voi, să mi se facă mie»”.

Așadar, virtutea smereniei constituie temelia moralei pedagogice a părintelui duhovnicesc. Este vorba de un dar ce împodobește personalitatea tuturor învățătorilor Bisericii noastre, a celor mari, dar și a celor mai simpli. Un exemplu de smerenie este marele învățător al discernămîntului, Sfîntul Nectarie din Pentapolis.

Aceluiași spațiu al marilor învățători ai Bisericii îi aparține și Bătrînul Porfirie, care a fost un adevărat pedagog, înzestrat cu smerită cugetare și cu discernămînt.

c. Priveghere și rugăciune neîncetată

În afara darului iubirii și al smereniei mai trebuie să pomenim și alte daruri, deopotrivă de însemnate, ce îl împodobeau pe Părintele Porfirie. Virtutea îngăduinței și, mai ales, darul privegherii și al rugăciunii neîncetate, erau elementele definitorii ale personalității sale, dar și mijloacele cele mai importante pe care le folosea în lucrarea sa pastorală.

Întotdeauna se ruga pentru toți, pentru personalitățile cunoscute din lumea duhovnicească, dar și din lumea politică, pentru oamenii simpli și neînsemnați, pentru greci și străini, și chiar și pentru cei de altă credință. Astfel, trecea în altă lume. Cu puterea iubirii și îndeosebi prin lucrarea dumnezeiescului Har, călătorea în toată lumea, în univers, în spațiu, pe oceane, în pustie, în țări răsculate, pe corăbii în primejdie de a fi distruse de furia furtunilor. Trăia moartea, focul, războaiele, răscoalele, sălbăticia oamenilor, compătimindu-i, suferind împreună cu ei. Așa cum povestea chiar el, toate acestea i se perindau înaintea ochilor ca pe un ecran cinematografic. Vedea totul și trăia totul foarte intens și, din această cauză, adesea i se șubrezea sănătatea.

Împins așadar de o arzătoare dragoste pentru Hristos și pentru semenii săi, „*rugându-se neîncetat*” (I Tesaloniceni 5, 17), era luminat de Harul dumnezeiesc și „călătorea” pînă la capătul lumii, prin univers. Astfel sfîntul Bătrîn se afla întotdeauna împreună cu Hristos. Așa cum obișnuia să spună: „*Cu Hristos (fiind) peste tot, nicăieri nu mă tem de nimic*”. Prin urmare, prezența lui Hristos era aceea care îl ajuta să trăiască stări supralumești, să treacă adesea dincolo de lumea sensibilă, să depășească limitele simplei cunoașteri empirice. Și aceasta se întîmplă tocmai fiindcă Domnul lucrează prin prezența Sa în așa fel, încît nu mai sînt valabile legile firii, anulîndu-se limita dintre zidit și nezidit. Așadar, prin Harul dumnezeiesc și prin credință (Matei 17, 20), și sfinții se pot duce în lumea „suprafirescului” și a „supraparaționalului”, unde timpul și distanțele se anulează. Acest lucru minunat i se întîmpla și Părintelui Porfirie,

care trăia mereu lângă Hristos, despre Care Sfântul Meletie Mărturisitorul spune următoarele:

*Iisus umple zidirea,
precum sufletul [umple] trupul,
și hrănește și mîngîie,
precum sufletul, trupul.*

Din cele de mai sus reiese limpede că Hristos, Cel ce este viață nouă, Care este Lumina cea adevărată, îl ajuta pe cuviosul părinte „să se bucure, să zboare, să vadă toate lucrurile, să îi înțeleagă pe toți oamenii, să sufere pentru toți, să vrea să fie toți cu el, să fie toți lângă Hristos”. „Hristos este cu totul altceva”, spunea Bătrînul. „Cînd vine Hristos la noi și ni se sălășluiește în suflet, acesta se schimbă. Viețuiește liber peste tot, în stele, dar și în lumea duhovnicească și în tot universul. Poate vorbi la telefon cu cineva din Africa de Sud sau din Oceanul Indian, spunîndu-i cîte se întîmplă în casa aceluia, ce îi fac rudele și familia, deși se află aici”¹⁵. Acest lucru minunat i se întîmpla și Părintelui Porfirie; deși era cu trupul aici, în același timp se afla duhovnicește la sute și mii de kilometri depărtare, unde vedea persoane și situații pe care mai apoi le descria. Ne-am putea întreba cum e cu putință să se întîmple un asemenea lucru și anume să se afle simultan în două locuri aflate la mare depărtare. Răspunsul îl dă cuviosul părinte: „Atunci cînd vine Hristos și se sălășluiește în noi, ne aflăm pretutindeni, împreună cu Hristos”.

Sfântul Bătrîn a trăit astfel de stări supralumești și în fiecare zi avea noi experiențe de acest fel. Astfel, prin cele de mai sus încerca să ne îndrume și pe noi, fiii săi duhovnicești, pentru a putea fi și noi părtași – desigur pe

cît ne îngăduia nivelul nostru duhovnicesc – ai acestor minunate stări, care sînt o chemare și o lumină în lupta noastră duhovnicească, dar și un sprijin sufletesc, împotriva ispitelor, pricinuite de puțină credință.

Povestirea unor întâmplări în care este vădită lucrarea acestui dar al părintelui, de a fi în mai multe locuri, ne va ajuta să înțelegem mai bine aceste minunate împrejurări, dar și să ne formăm o imagine cît mai deplină a personalității sale.

În primăvara anului 1995 Eleni Konstandoulaki, din Hania (insula Creta), absolventă a Facultății de Teologie a Universității din Belgrad, mi-a povestit următoarea întâmplare pe care mi-a confirmat-o și a completat-o în anul următor Dragana Simić din Serbia, studentă la Facultatea de Filosofie a Universității din Atena. Aproape de Novi Sad se află vestita mănăstire de maici de la Jazak (episcopia Srem). În iarna anului 1983 această sfîntă mănăstire a trecut printr-o mare primejdie. Regimul ateu, la putere în acea vreme, a încercat să desființeze mănăstirea, aruncînd otravă în rețeaua de alimentare cu apă a mănăstirii. Atunci Părintele Porfirie i-a dat telefon imediat maicii starețe a acelei mănăstiri. I-a spus toate amănunțele despre planul ucigaș ce începuse a fi aplicat și a sfătuit-o să caute în altă regiune apă pentru nevoile mănăstirii. Ba chiar i-a spus unde se afla un izvor, într-o pădure din apropiere. De atunci mănăstirea ia apă doar din acel loc.

Trebuie spus că Părintele Porfirie nu a fost niciodată în Serbia. Totuși, în acele momente, cu dumnezeiescul Har, s-a aflat chiar în acel loc. Deși se afla la Oropos, de unde telefona, a călătorit cu duhul sute de

kilometri, pînă în regiunea Srem, chiar în inima Serbiei. Acolo a văzut totul atît de limpede, încît cunoștea și descria amănunțit regiunea respectivă. Și aceasta tocmai fiindcă Bătrînul Porfirie, ca părinte duhovnicesc, iubea mult și respecta mănăstirile și, în special, pe cele de maici. Se ruga neconținut, zi și noapte, pentru obștile monahale și pătimea împreună cu ele, cînd se aflau în primejdie sau cînd erau la necaz.

După această minunată întîmplare, cuviosul părinte a continuat să vorbească la telefon cu Mănăstirea Jazak. Maicile și stareța îl îndrăgeau și aveau pentru sfinția sa o evlavie nețărmurită. În ce îl privea, deja le cunoștea foarte bine pe maici, le știa sufletul și vorbea cu stareța despre fiecare în parte. Fusese foarte impresionat de personalitatea unei maici care era arheolog și care avea o memorie foarte bună. Bătrînul care, așa cum vom vedea mai departe, avea darul străvederii, îi indicase acelei maici un loc lîngă podul cel mare aflat la intrarea în Belgrad unde, în adîncul pămîntului, se aflau obiecte de mare valoare, ce datau din epoca preistorică.

Scrisoarea următoare cuprinde o altă descriere amănunțită a acestui minunat mod de comunicare al Părintelui Porfirie cu fiii săi duhovnicești și cu oamenii pe care îi iubea, îi ajuta și îi apăra cu rugăciunile sale. Este o scrisoare datată 18.02.1993, pe care ne-a trimis-o maica Theodosia, stareța Sfîntei Mănăstiri a Sfînților Theodorii din Kalavryta*. Stareța Theodosia povestește:

* Kalavryta – capitala provinciei cu același nume din județul Ahaia [Nota trad.].

„În primăvara anului 1985, aflîndu-mă în Mănăstirea Sfinților Theodori din Kalavryta, într-o noapte, cam pe la ora două și jumătate, am auzit pe cineva săpînd puțin mai departe de geamul chiliei mele, în curtea mănăstirii. Ca să văd mai bine ce se întîmplă, am stins lumina în chilie, m-am uitat pe fereastră în curte, unde am văzut o lanternă ce se stîngea și se aprindea întruna. Atunci m-am rugat Sfinților noștri făcători de minuni să ne apere. Am verificat ferestrele și porțile șubrede ce dădeau în curtea mănăstirii năruite, ca nu cumva să intre cineva înăuntru și, după ce m-am încredințat că domnea liniștea, m-am întors în chilie.

Dimineața aveam Sfînta Liturghie. Chiar cînd mă pregăteam să mă duc la biserică, pe la ora șase dimineața, sună telefonul. M-am gîndit că era vreun suflet necăjit care avea vreo problemă – lucru care de altminteri se întîmpla destul de des – și am ridicat receptorul. Spre marea mea uimire am auzit aceste cuvinte:

– Ascultă, fiica mea, sînt Părintele Porfirie. Să nu ieși afară dacă auzi pe cineva săpînd, căci ai putea fi atacată. Bagă de seamă că niște oameni îndrăciți dau tîrcoale mănăstirii.

– De ce sapă? Au găsit ceva, părinte? am întrebat eu.

– Nu, copila mea, fiindcă le-au luat alții mai înainte, zise părintele.

– Părinte, ați fost vreodată aici la noi, la mănăstire? l-am mai întrebat.

– Nu, fiica mea, dar acum sînt acolo. Întrebă-mă ce vrei.

Așadar, folosindu-mă de această ocazie, l-am întrebat despre o peșteră de mare însemnătate istorică, aflată lângă mănăstirea noastră.

Chiar lângă mănăstire se află o peșteră, unde viețuiseră primii călugări, înainte de a se ridica mănăstirea, în secolul al XI-lea. Istoria menționează chiar minuni ce s-au săvârșit în acest loc. Așadar, i-am rugat pe ciobanii din satul învecinat să nu-și mai adăpostească animalele acolo, așa cum obișnuiau să facă înainte să mergem noi în acel loc, în vremea când mănăstirea era pustie. Chiar le-am propus să le dăm materiale ca să-și ridice un șopron puțin mai încolo, unde să-și adăpostească animalele. Țăranii însă nu au vrut, spunând că animalele lor s-au obișnuit acolo și de aceea nu voiau să schimbe locul.

Așadar, fiindcă exista această peșteră l-am întrebat pe Părintele Porfirie:

– Părinte, ne sfătuiți să facem din peșteră o bisericuță?

– De care peșteră zici, că aveți două? De cea în care au viețuit primii călugări? m-a întrebat părintele.

– Da, părinte.

– E bine să o faci bisericuță, fiica mea, căci peștera este sfințită. Dar te-or lăsa sătenii? Nu se vor împotrivi?

Am rămas încremenită de uimire cu telefonul în mână, auzind ce-mi spunea.

Trebuie să mai spun că, într-adevăr, există două peșteri, dar noi nu o văzusem pe cea de-a doua, deși ne instalasem în mănăstire de mai bine de un an. Ciobanii din regiune au fost aceia care ne-au spus că mai există încă o peșteră.

În timp ce eu rămăsesem încremenită de uimire, îl aud pe Părintele Porfirie zicându-mi:

– Pești, maică stareță, pești!
– Ce pești, părinte? îl întreb eu.
– Fiica mea, nu cumva apa de izvor e bună pentru pești? Dă așadar oamenilor să mănince pește. Vor veni vremuri grele!

Și, într-adevăr, când ne instalasem la mănăstire, dusesem apă pentru analize la laboratorul de chimie din Patra. Această apă curge din belșug din cele două izvoare din curtea mănăstirii și voiam să aflu dacă e bună de băut și îndeajuns pentru nevoile mănăstirii și ale vizitatorilor ce ar fi venit aici să se închine. Într-adevăr, apa s-a dovedit curată și potrivită și pentru pescărie. Totuși, n-am putut să facem păstrăvăria dorită înainte de a le adăposti pe maici, din pricina cheltuielilor mari de renovare a mănăstirii surpate și arse, care timp de unsprezece ani fusese transformată în stînă de oi, cheltuieli pe care a trebuit să le facem când, în anul 1984, Episcopul locului, ne-a chemat să deschidem mănăstirea. De altminteri nu aveam nici cel mai mic ajutor material și nici un sprijin moral. Însă Sfinții făcători de minuni și rugăciunile Sfântului Părinte Porfirie, ne-au ajutat să facem în cele din urmă două bazine pentru păstrăvi și somon. Astfel au fost hrăniți și mulți dintre suferinzii găzduiți la mănăstire.

Simțeam intens prezența Părintelui Porfirie, fiindcă de câte ori aveam o nedumerire, vorbeam cu sfinția sa, care ne dădea cea mai bună soluție. Odată, când am vorbit cu sfinția sa la telefon, mi-a spus:

– Fiica mea, ai de dat o mare luptă, dar nu te teme. În fiecare seară mă rog împreună cu tine.

Trebuie să mai spun că nu mă întâlнисem niciodată cu Părintele Porfirie și nici nu-l văzusem vreodată, ci doar auzisem de la alții că avea darul străvederii. Niciodată nu mai vorbisem cu sfinția sa la telefon pînă atunci, așa că m-am mirat cum de ne știa atît de bine pe noi și problemele noastre. De unde găsisе numărul nostru de telefon?

De aceea am sunat-o pe stareța altei mănăstiri, care îl cunoștea pe Părintele Porfirie și am întrebat-o:

– Nu cumva, maică stareță, i-ați dat Părintelui Porfirie numărul nostru de telefon?

– E oare nevoie să i-l dau? Doar mintea Părintelui Porfirie este ca un televizor, mi-a spus maica stareță.

Odată mă aflam împreună cu cîteva maici în vizită la o altă mănăstire. Fiindcă avea să-mi spună ceva important și urgent, Părintele a sunat acolo, a cerut să-mi vorbească și mi-a spus:

– Să-i lași să vină la tribunal pe cei cinci oameni care vor să depună mărturie în legătură cu hotarele mănăstirii voastre. Adevărul trebuie spus, iar tu trebuie să aperi cele ce aparțin mănăstirii, fiindcă vin vremuri grele, iar lumea va trebui să capete ajutor de la mănăstiri.

Într-adevăr erau cinci oameni bătrîni care, recunoscători mănăstirii, îmi cereau stăruitor să îi chem să spună adevărul în privința unei nedreptăți ce se făcuse mănăstirii. Așa am și făcut, iar mănăstirii i s-a făcut dreptate.

La puțin timp după aceea, internată fiind într-un spital din Atena unde medicii hotărîseră să mă opereze,

am cerut să ies puțin și m-am dus la Părintele Porfirie, pe care atunci l-am cunoscut prima oară personal. Stătea cu ochii închiși, fiindcă era foarte bolnav. Când am intrat toți vizitatorii în camera lui, mi-a făcut semn cu mîna, deși avea ochii închiși. Nu putea nici să vorbească. Am îngenuncheat lângă patul său, iar sfinția sa mi-a făcut de trei ori semnul crucii deasupra capului, apăsîndu-mă cu putere. Apoi mi-a dat două cruciulițe de la Muntele Athos. După ce m-a binecuvîntat, am plecat, dar părintele nici atunci nu și-a deschis ochii. Când m-am întors la spital, s-a constatat că nu mai trebuia să mă operez.

Cîteva zile mai tîrziu mi-a spus la telefon:

– Înainte să mor, aș vrea să vin la mănăstirea ta, dar nu știu dacă poate trece o mașină mică.

– Știți pe unde trebuie să veniți, părinte? l-am întreat.

– Mă întrebi dacă știu, sărmana de tine. Ci fiindcă drumul e plin de gropi, iar mașina mică, de aceea te întreb dacă poate trece mașina, îmi răspunse părintele.

Cred că și la Mănăstirea Maicii Domnului din Varnakova (Dorida), unde ne aflăm acum, tot părintele ne-a îndrumat, la rugămințile mele, fiindcă nimeni nu auzise pe atunci de această mănăstire. Părintele Porfirie însă o cunoștea bine și chiar o vizitase.

Nutrim așadar mare recunoștință pentru Părintele Porfirie. Fie așadar ca rugăciunile și apărarea sa să ne însoțească mereu pe noi toți, așa cum ne-a promis cu două zile înainte de a se strămuta la ceruri, din Kafsokaliivia. Să ne învrednicească Harul și Mila Preabunului nostru Dumnezeu ca, atunci cînd va veni și pentru noi

sfîrșitul acestei vieți pămîntești, să ne întîlnim, fie și de departe, în Patria noastră cerească”.

Monahia Theodosia
(*Andrikopoulou*).

Altă întîmplare, la fel de minunată, povestită cu simplitate de Cuviosul Părinte Porfirie, s-a petrecut în anul 1985. Părintele Porfirie avea un fiu duhovnicesc care era preot în America. Este vorba despre părintele Spiridon. Așadar, i-a telefonat fiului său duhovnicesc și i-a spus: „Mîine la ora trei dimineța, ora Americii, te voi vizita. Dar să nu dormi. Să mă aștepți”. La un moment dat, noaptea următoare, părintelui Spiridon i s-a făcut frig și s-a trezit. Atunci a sunat telefonul. Era Părintele Porfirie din Oropos, care i-a spus: „De ce dormi, părinte Spiridon? Nu ți-am spus că te voi vizita? și ca să mă crezi, privește, ți-am lăsat ușa deschisă”. Privind spre ușă, părintele Spiridon a văzut că într-adevăr era larg deschisă și de aceea i se făcuse atît de frig!

Întotdeauna Părintele Porfirie folosea cea mai eficientă metodă pedagogică pentru a-i educa și pentru a-i sprijini sufletește pe fiii săi duhovnicești. Așa cum am spus, își înconjură fiii duhovnicești, în toate clipele vieții lor, cu iubirea și cu rugăciunile sale neîncetate. Iar cînd voia să obțină un rezultat mai însemnat sau să schimbe într-o mai mare măsură sufletul unei persoane despre care știa că este stăpînită de neliniște, nestatornicie sau slăbiciune, își lăsa unul din daruri să lucreze în

chip vădit. Este grăitoare întâmplarea pe care ne-a povestit-o prietena noastră, domnișoara Popi M.:

„În anul 1983 m-am dus în Coreea în scop misionar. Am stat acolo trei luni și am lucrat ca misionară împreună cu grupuri de studenți. Acolo l-am ajutat astfel în lucrarea sa duhovnicească pe de Dumnezeu îndrăgitul Episcop de Zila, părintele Sotirios Trambas. Am lucrat în special într-o tabără de studenți, la distanță de două ore de Seul.

Această tabără se află într-o regiune fertilă, în mijlocul unei văi, unde totul este verde. În stînga și în dreapta curge apă din belșug, niște râulețe care irigă toată regiunea. În partea din dreapta însă este și mai multă apă. Cînd m-am întors în Grecia, l-am vizitat de îndată pe părintele meu duhovnicesc, pe Bătrînul Porfirie. Ca întotdeauna m-a întîmpinat cu multă dragoste. M-a binecuvîntat și, ținîndu-mi mîna cu afecțiune, m-a întrebat:

– Ai fost acolo unde părintele Sotirios va ridica mănăstirea?

Într-adevăr, în zona unde se afla tabăra, în anul 1987, părintele Sotirios a ridicat o mănăstire!

Apoi Părintele Porfirie a continuat:

– Ai băut apă din râulețul care curge în stînga? Ce frumos e! Desigur, râulețul din partea dreaptă are mai multă apă, dar nu e la fel de frumos ca celălalt.

Uimită de ceea ce îmi spunea, i-am răspuns:

– Părinte, îmi descrieți totul atît de amănunțit și cu atîta precizie, de parcă vă aflați chiar acum acolo și le vedeți toate înaintea ochilor!

– Tare mai ești nepricepută! Dar nu știi că, deși ai plecat, eu am fost tot timpul cu tine și am văzut tot ce ai făcut acolo? spuse drăgăstos părintele.

După cîțiva ani, în 1985-1986 am plecat din nou în misiune în Coreea. Bunicuțul mi-a dat binecuvîntarea să-l am acolo drept părinte duhovnicesc pe de Dumnezeu îndrăgitul Episcop Sotirios. Cînd m-am întors, m-am dus din nou la Părintele Porfirie, pentru a mă spovedi de toate cele trăite în Coreea. Ca întotdeauna Bunicuțul m-a primit cu afecțiune și mi-a spus: „Bine ai venit! Ia spune-mi...”, începînd să-mi descrie și să-mi lămurească toate nelămuririle din perioada pe care o petrecusem în străinătate. Înainte să apuc să deschid gura, îmi spusese totul cu atîtea amănunte, încît mă uluise!

– Părinte, v-am scris doar de două ori! De unde știți toate aceste amănunte? l-am întrebat.

– Dar, binecuvîntato, eu te-am văzut tot timpul cît te-ai aflat acolo departe. Am știut ce gîndeai, ce făceai, ce plănuiai să faci..., mi-a răspuns Bunicuțul, surîzînd.

Uneori evenimentele sau chiar cuvintele cuviosului părinte dezvăluiau dimensiunea personalității sale harismatice. De exemplu, în 20 iunie 1987, Părintele Porfirie însoțit de un grup de prieteni a făcut o excursie în Evvia, îndrăgitul loc de unde se trăgea. În ziua aceea Bătrînul se bucura „cu bucurie negrăită și preamărită” (I Petru 1, 8).

Abia se împărtășise. Își ridică mîinile spre cer și spuse:

– Astăzi sînt foarte mulțumit. În această clipă mă aflu în univers, dîncolo de stele. Mă aflu lîngă Dumnezeu, lîngă Dumnezeire, lîngă Sfînta Treime.

Aceste cuvinte ce izvorau dintr-o profundă bucurie sufletească, erau spuse cu multă socotință și se adresau unor oameni care îi erau foarte apropiați. Însă Părintele Porfirie nu spunea mereu asemenea lucruri. Uneori chiar le spunea fiilor săi duhovnicești: „Nu pot să vă explic aceste lucruri. Le înțelegeți?”. Alteori însă spunea: „Spun doar ce îmi este îngăduit și nimic altceva”. Tot părintele spunea: „Dar există și nebunie... Ei, da, când înnebunește omul, atunci vorbește”¹⁶. Cuviosul părinte, care trăia continuu în spațiul minunilor, se avînta adesea, lăsîndu-se stăpînit de «nebunia întru Hristos». Atunci vorbea și spunea cuvinte neobișnuite, ca acelea pe care le-am notat mai sus.

d. Discernămînt, străvedere și înaintevedere

Părintele Porfirie avea darul dragostei, al ascultării, al smereniei, al privegherii și al rugăciunii necontenite. Toate aceste virtuți și toate însușirile personalității sale deschideau calea spre cel mai înalt dintre darurile Sfîntului Duh, spre discernămînt. Astfel Cuviosul Părinte Porfirie a dobîndit și și-a dezvoltat pe parcursul evoluției sale duhovnicești, darul discernămîntului. A dobîndit astfel cele trei daruri: discernămîntul, străvederea și înaintevederea. I s-a întîmplat și sfinției sale ce li s-a întîmplat celor mai smeriți și mai nevoitori Părinți duhovnicești ai Bisericii, care dobîndiseră curăția inimii. I s-au deschis orizonturile spre discernămînt, care e încununarea tuturor virtuților, așa cum ne arată învățăturile

Sfinților Părinți. Legat de acest subiect, Avva Moise spunea: „adevăratul discernământ nu îl dobîndesc decît cei cu adevărat smeriți”¹⁷. Discernământul, una dintre virtuțile fundamentale ale vieții duhovnicești, este un dar ce se dobîndește doar prin multă rugăciune și prin nevoință¹⁸.

Sfîntul Ioan Sinaitul, care s-a ocupat îndeosebi de persoanele dăruite cu discernământ, în lucrarea sa intitulată „Scara”, vorbește despre virtutea discernământului ca artă și ca virtute supremă¹⁹. Așadar, Sfîntul Ioan Scărarul scrie următoarele: „La începători, discernământul este adevărata cunoaștere a lor înșile. Pentru medii, [discernământul] este o simțire a minții, care deosebește fără greș, binele adevărat de binele firii și de rău, [care este] contrariul său. Iar pentru cei desăvîrșiți [discernământul] este cunoașterea pe care au dobîndit-o din lumina cea dumnezeiască, care poate lumina pe deplin cu strălucirea sa și întunericul din ceilalți”. În general, discernământul este „cunoașterea fără greș și înțelegerea voinței dumnezeiești în tot ceasul, în tot locul și în tot lucrul, [cunoaștere] pe care de obicei o au doar cei curați cu inima, cu trupul și cu gura”²⁰. Discernământul înseamnă conștiință nepătată și curăție a simțurilor”²¹.

Într-un alt cuvînt al său, Sfîntul Ioan analizează diferitele stadii ale drumului urmat de evoluția darului duhovnicesc al discernământului. Acesta se ivește din lumea duhului care este caracterizat de două virtuți de bază. Este vorba de ascultare și de smerenie. Apoi, urmînd evoluția duhovnicească a persoanei dăruite cu discernământ, ajunge la cele mai înalte virtuți duhovnicești

ale omului, și anume la străvedere și la înaintevedere: „din ascultare se naște smerenia, din smerenie, discernământul; din discernământ străvederea; iar din aceasta [din urmă], înaintevederea”²².

Așadar, Bătrînul Porfirie, părintele duhovnicesc dăruit cu darul discernământului, ca toți marii părinți duhovnicești, avea două daruri deosebite, darul străvederii și pe cel al înaintevederii. Datorită înduhovnicirii sale și datorită ascetismului sfântului Bătrîn, Dumnezeu îi îngăduise să dobândească virtuți dumnezeiești. Astfel, i-a îngăduit să trăiască stări ca cele descrise mai sus, în timpul cărora se anulau legile firii, piereau limitele spațio-temporale și se ștergea granița dintre zidit și nezidit. În acest fel își împuțina slăbiciunile datorate simțurilor și percepțiilor, în timp ce duhul său lucra cu precădere intuitiv, lucru care îi îngăduia să perceapă veșnicia lui Dumnezeu.

Părintele Paisie Aghioritul, înzestrat și el cu aceste daruri, ori de câte ori vorbea despre Bătrînul Porfirie și despre darurile sale, spunea acestea: „*Eu am televizor alb-negru, pe cînd Părintele Porfirie are televizor color*”.

Cuviosul Părinte era din fire un spirit mereu în mișcare, dornic de cunoaștere. De aceea căuta mereu, să-și lărgească orizontul cunoștințelor și al experiențelor. Vorbea cu specialiști în diverse domenii, citea cărți, cerceta mereu și încerca să se apropie de tainele lumii animalelor, a plantelor, a stelelor, de tainele funcționării organismului omenesc. Însă dincolo de această tendință de a învăța mereu, principalele forțe care îi călăuzeau sufletul, erau darurile Sfântului Duh, harismele sale și,

mai ales, „înțelepciunea lui Dumnezeu, cea a-toate-făcătoare”. Cu ajutorul acestora, așa cum spunea el însuși, căuta mereu să cunoască și să trăiască experiențe noi, puternice și unice. Așa cum era și firesc, înțelepciunea lui Dumnezeu îl înconjură pe Bătrînul Porfirie cu bunătate și îi dădea „cunoștința cea adevărată despre cele ce sînt, ca să știu întocmirea lumii și lucrarea stihilor, începutul și sfîrșitul și mijlocul vremurilor și prefacerile văzduhului; cursurile anilor și rînduiala stelelor; firea dobitoacelor și apucăturile fiarelor, puterea duhurilor și gîndurile oamenilor, felurile neamuri ale plantelor și însușirile rădăcinilor. Toate cele ascunse și cele arătate le-am cunoscut” (Înțelepciunea lui Solomon 7, 17-21).

Sfîntul Bătrîn cu darul străvederii și al înaintevederii – așa cum reiese dintr-o discuție pe care am avut-o cu Bătrînul Paisie Aghioritul – ajutase foarte mult mii de oameni, pe unii dintre ei îndepărtîndu-i de opțiuni și de acțiuni care i-ar fi putut distruge. Datorită acestui har putea să distingă limpede anumite situații legate de persoane ce îl vizitaseră sau aflate departe de el, chiar și pe alte continente. Totodată avea capacitatea de a vedea care este starea sănătății trupești și sufletești a altora. Putea diagnostica probleme psihologice și boli psihice. De asemenea știa să analizeze programul genetic și principiile ereditare ale oamenilor. Putea chiar să cerceteze gîndurile oamenilor, toată evoluția lor personală și universul psihic subconștient. Cu ajutorul acestui dar multiplu, avînd informații provenite „din cele de sus”, Bătrînul intervenea în diferite moduri: le vorbea oamenilor sau tăcea, îi sfătua, îi îndepărta, le dezvăluia, iar uneori,

pur și simplu, îi cutremura! Aceasta este una dintre acțiunile de temelie ale părinților duhovnicești, așa cum învățăm din Tradiția Bisericii, acțiune prin care aceștia devin purtători ai Harului dumnezeiesc, care orînduiește cele spre mîntuirea oamenilor. Așadar, cînd părinții duhovnicești sînt înștiințați de faptul că fiul lor duhovnicesc este pregătit și că are o dispoziție favorabilă, îi vorbesc, făcîndu-l să se cutremure, sau tac, punîndu-l pe gînduri.

Întîmplarea următoare este povestită de domnișoara P.M., una dintre fiicele duhovnicești ale Părintelui Porfirie:

„Într-o seară, în iarna lui 1978, îl așteptam pe Părintele Porfirie să vină la noi acasă, în cartierul Thisio. Cînd a ajuns și a sunat la ușă, m-am dus să îi deschid. Bunicuțul era foarte vesel, ca întotdeauna. M-a binecuvîntat și a intrat în casă. Am remarcat că taximetrul care îl adusesese nu pleca, ci zăbovea, așa că am socotit că voia să îmi vorbească.

Cînd m-am apropiat de el, mi-a spus: „Spuneți-mi, doamnă, cine este acest Bătrîn? Știți ce mi s-a întîmplat mai adineaori? Mi s-a părut că se deschide cerul și un foc mi-a pătruns în suflet! Eu nu sînt prea dus la biserică și nu prea am treabă cu preoții. Pur și simplu l-am luat în mașină. Pe drum Bătrînul a început să îmi spună despre satul meu, despre familia mea și despre problemele mele personale... Eu, să înnebunesc și mai multe nu! Așa cum v-am spus, deodată parcă s-a deschis cerul și un foc mi-a pătruns în suflet! Spuneți-mi cum l-aș mai putea întîlni pe acest preot? Aș vrea să merg la el...”.

Bătrînul Porfirie avea și darul de a putea depăși limitele percepției umane, care este mărginită, și de a se deplasa în spațiul atemporalului, în dimensiunea veșniciei, trăind stări și evenimente ce se petrecuseră în trecut, chiar și cu secole în urmă, sau întâmplări ce urmau să se petreacă în viitorul imediat sau îndepărtat.

Vom povesti unele întâmplări legate nemijlocit de darurile cuviosului părinte, despre care am vorbit mai sus, pentru a înțelege mai bine cum funcționau aceste daruri.

În anul 1964, la începutul verii, „Colțul creștinesc” (Str. Kaningos nr.12) a organizat o excursie în sfânta insulă Patmos. Un cuplu mai în vîrstă, Gheorghios și Keti Papathanasiou, care aveau strînse legături de prietenie duhovnicească cu Părintele Porfirie, l-au rugat să îi însoțească în această excursie. Părintele, căruia îi plăceau excursiile și care nu vizitase această sfîntă insulă, a acceptat invitația, așa că au plecat împreună. Cînd au ajuns pe insulă, părintele i-a luat deoparte pe cei doi fii duhovnicești ai săi, s-au îndepărtat de restul grupului și s-au dus singuri să se închine în sfînta peșteră a Apocalipsei.

Peste tot domnea liniștea și pacea. Bătrînul le-a spus celor doi să nu vorbească nimănui despre ce vor vedea și vor auzi. Apoi s-a îndreptat spre altar, tîmîind. În spatele său, îngenuncheați, fiii săi duhovnicești îl urmăreau tăcuți. Apoi părintele a îngenuncheat în mijlocul peșterii. Părea că se ruga. A trecut astfel un sfert de oră în tăcere. Deodată a scos un strigăt. Chipul îi strălucea, iar trăsăturile parcă i se schimbaseră...

Bătrînul le-a povestit mai apoi că, ajutat de dumnezeiescul Har, a trăit momentul „scrierii” cărții „Apocalipsei” (93-96 după Hristos). Din partea de sus a stîncii, printr-o crăpătură, venea glasul lui Dumnezeu, care se îndrepta spre Sfîntul Ioan, care se sprijinea pe un fel de canapea. Ioan îi dicta ucenicului său, Prohor, care „nota” «Apocalipsa». Apoi Bătrînul le-a spus că „a văzut” scene pline de dramatism și că „a trăit” măreția Bisericii și triumful „Mielului înjunghiat”.

A doua zi a fost tăcut și gînditor. Pe chip i se citea o emoție dumnezeiască, iar la răstimpuri ochii i se umpleau de lacrimi.

Chiar după trecerea multor ani de atunci, cuviosul părinte vorbea cu aceeași emoție despre acea experiență, spunînd: „Am trăit multe clipe și întîmplări de emoție intensă. Ca această însă n-a fost nici una. A fost cea mai intensă emoție pe care am trăit-o vreodată”.

Următoarea întîmplare, la fel de importantă, ne-a povestit-o însuși Părintele Porfirie. În ziua de 18 iunie 1986, însoțit de cîțiva fii duhovnicești, a vizitat Sfînta Mănăstire a Profetului Ilie din Amfissa. Această mănăstire se află în regiunea dintre Amfissa, Itea și Hrysos, lîngă Delfi. Vizitatorii au fost întîmpinați la sosire de părintele Sinesie, preotul și starețul Sfîntei Mănăstiri care, auzindu-l pe Părintele Porfirie vorbind, plîngea întruna de emoție (astăzi acolo este mănăstire de maici).

La un moment dat Părintele Porfirie, aflat în mijlocul bisericii, a început să plîngă. „Cu Harul Său, Dumnezeu mi-a îngăduit să călătoresc în trecut”, zise. „Astfel, m-am dus în trecut, adică am călătorit în trecut. Cu ajutorul Harului am văzut că aici în biserică s-au slujit

Liturghii pline de măreție. M-am întors în trecut, fiindcă văd diverse evenimente. Tot mergînd în trecut văd o Liturghie cu totul minunată. Este o priveliște extraordinară și tulburătoare. Ce Liturghie minunată a fost aceea! M-a atras spre ea, căci întotdeauna mă atrage ce este foarte puternic!

În jurul Sfintei Mese văd de jur-împrejur Ierarhi slujind cu lacrimile curgîndu-le șuvoaie din ochi. Se pare că venea o nenorocire! Sînt multe Liturghii, dar o singură Liturghie e slujită cu atîtea lacrimi. M-a impresionat foarte tare, tocmai fiindcă le-am simțit durerea și m-am întors înapoi.

Noi nu știm de ce plîngeau. Părea că îndată după sfîrșitul Liturghiei, venea cineva și le tăia capetele. Parcă simțeau acest lucru...

Vedeți voi, în locurile unde au trecut și au viețuit, Sfinții și-au deschis sufletele și au primit dumnezeiescul Har. Harul dumnezeiesc este o suflare, o adiere, care face ca toate să fie plăcute aici. Este ca un fel de magnet pe care orice ai pune, dobîndește proprietățile sale [ale magnetului]. Dacă am vrea să atragem niște ace metalice cu un știft obișnuit, nu am reuși. Dacă însă am pune știftul pe un magnet, am putea atrage apoi și acele metalice. Astfel a devenit și știftul un magnet.

La fel se petrece și cu Harul dumnezeiesc care i-a vizitat pe sfinți la răstimpuri. Ei și-au deschis sufletele și au comunicat cu Domnul. Astfel, Harul dumnezeiesc a scaldat tot ce se afla împrejur. Și, dacă ne gîndim bine, în același fel, chiar dacă nu simțim acest lucru, ne influențează și pe noi, cei aflați aici în acest moment. De aceea ne și ducem să vizităm Locurile Sfinte pe care

le-a sfințit dumnezeiescul Har. Iar cînd mergeți în locuri unde s-au aflat oamenii vicleni ai duhului celui rău, dacă sînteți sensibili, veți simți o oarecare teamă. Însă nu o teamă ca frica de Dumnezeu, ci un nod, o strîngere ce te silește să pleci. Nu mai vrei să stai acolo, fiindcă simți că te tulbură ceva rău...

În locul unde ne aflăm acum se întîmplă tocmai contrariul, fiindcă ne simțim sufletul renăscînd. La fel stau lucrurile și cu acest frumos iconostas sculptat în lemn, al Profetului Ilie. Parcă ar fi niște sfinte moaște atinse de Harul cel dumnezeiesc. Așa l-am simțit atingîndu-l cu mîinile, dar și în tot trupul meu. Îmi dau seama, simțind cît e de tare, că e lemn de paltin...

Astăzi sînt obosit și foarte emoționat. Acolo în biserică am fost atît de mișcat încît am plîns foarte mult! Observ însă un lucru: în momentul în care povestesc o întîmplare din viața mea, o retrăiesc. Și simt, povestind-o, bucurie și entuziasm. Desigur, nu e o bucurie întocmai ca aceea simțită cînd s-a întîmplat acel lucru, ci puțin mai mică. Vedeți doar cum m-am avîntat acum și vorbesc neconținut, tocmai eu, care n-am ușurința vorbirii. Pricepeți ce spun? Ei, mă refer tocmai la acest lucru, adică la bucuria pe care o simt, trăind întîmplarea respectivă. Și mă bucur, fiindcă atunci m-a cercetat dumnezeiescul Har”.

În această minunată istorisire Părintele Porfirie descrie poate o Sfîntă Liturghie de importanță istorică, ce va fi avut loc la începutul Revoluției de la 1821, la istorica mănăstire a Profetului Ilie. Acolo s-au adunat clerici și căpetenii de oști. Printre Ierarhii pe care îi pomenește Părintele Porfirie se află și Isaia, Episcopul

de Salona, care i-a binecuvîntat pe luptători, binecuvîntîndu-le și armele și steagurile, înainte de a purcede la lupta cea sfîntă. Isaia era membru al Eteriei, colaborator al Patriarhului Grigorie al V-lea și împreună luptător al lui Athanasie Diakos*.

Pe cînd se întorceau din această vizită făcută la Sfînta Mănăstire a Profetului Ilie, la un moment dat curviosul părinte le-a spus să se oprească. De jur-împrejur erau doar munți. În stînga lor, impunător, piscul Parnassului se pierdea printre nori. „Iată, chiar în acest loc, în această trecătoare, „văd” că se dă o luptă cumplită”, spusese Bătrînul fiilor săi duhovnicești. „Această luptă s-a dat acum 35 sau 38 de ani, în timpul războiului civil”, continuă el. „Am văzut sufletele, sufletele celor ce se luptau unii cu alții. Ambele tabere deveniseră precum fiarele sălbatice. Adică nu mai erau suflete omenești. Am văzut cum oamenii se transformaseră în fiare”.

Părintele Porfirie ținea foarte mult la obștile monahale, în special la cele de maici, așa cum am mai spus. De aceea, organiza adesea excursii la aceste mănăstiri. Uneori excursiile se făceau pe neașteptate. Cu ajutorul Harului, părintele „vedea” că într-o mănăstire anume maicile aveau „o problemă”. Atunci spunea: „În zori ne vom duce la cutare mănăstire, unde trebuie să dăm o mîină de ajutor”. Uneori călătorea noaptea, punîndu-și în pericol sănătatea destul de șubredă și chiar viața.

În general călătoriile și excursiile pe care le făcea Părintele Porfirie, mai ales cînd era tînăr, aveau un scop pedagogic. Ca părinte duhovnicesc și ca sfătuitor, avea

* Athanasie Diakos – erou al Revoluției de la 1821 [Nota trad.].

mereu un plan pedagogic înțelept întocmit, prin care voia să-i ajute și să-i îndrume pe fiii săi duhovnicești care îl însoțeau. Prin urmare, se ducea în locuri unde știa dinainte că vor vedea ceva sau că vor avea ocazia să asculte un cuvânt folositor. Pe drum îi pregătea, vorbindu-le despre persoanele pe care urmau să le întâlnească sau despre întâmplările minunate, petrecute în trecut, în locul pe care îl vizitau.

În anul 1984, cuviosul părinte și câțiva dintre fiii săi duhovnicești făceau un pelerinaj la Sfânta Mănăstire a Sfântului Haralambie din Lefka unde, așa cum am mai spus, fusese duhovnic ani de-a rândul. Acolo s-au întâlnit cu doi soți pe care părintele îi cunoscuse cu 54 de ani în urmă și despre care le vorbise pe drum. Pe soție o cunoscuse de mică. Pe atunci suferea de crize puternice de epilepsie, iar doctorii nu puteau să o ajute cu nimic. Într-o zi Părintele Porfirie s-a rugat cu multă smerenie înaintea icoanei Sfântului Haralambie, i-a citit fetei rugăciuni și de atunci aceasta s-a vindecat de epilepsie.

Pe soțul ei l-a cunoscut pe când era foarte tânăr, în vremea când, ca duhovnic al mănăstirii, spovedea de dimineața pînă seara și poate și mai târziu. Când termina de spovedit, lua singura pătură pe care o avea și se ducea să se culce într-un șanț. Dormea acolo „ca un șarpe”, după cum spunea chiar el, și ca un „cerșetor”. Într-o zi, tînărul, care pe atunci era cioban, i-a furat pătura. Când, pe la ora trei dimineața părintele s-a dus la culcare, negăsind pătura, alergînd prin întuneric s-a dus la stîna ciobanului și l-a trezit. Surprins, dar și înspăimîntat de această întâmplare, adică de faptul că Părintele Porfirie l-a descoperit de la o depărtare așa de mare,

deși afară era întuneric, i-a înapoiat pătura, cerându-i iertare în genunchi și plîngînd în hohote. Acesta era soțul femeii cu care se întîlniseră la mănăstire.

În aceeași zi, Cuviosul Părinte Porfirie a povestit o altă întîmplare petrecută cu cîțiva ani în urmă. Pe cînd era tînăr, părintele obișnuia să călătorească făcînd auto-stopul. Astfel, într-o zi, a oprit un camion care mergea de la Vathia spre Kymi, urmînd drumul de pe malul mării. Datorită darului pe care îl avea, Părintele Porfirie și-a dat seama că șoferul era hoț de antichități. Acesta căuta comori arheologice pe care, după ce le găsea, le vindea. La un moment dat, părintele „a văzut” iar cu ajutorul Harului că pe partea dreaptă a drumului pe care tocmai mergeau, pe un delușor, adînc sub un tufiș – pe care acum îl arăta fiilor săi duhovnicești – era îngropată o amforă antică. I-a spus așadar șoferului să oprească și să sape în acel loc. La început acela nu a vrut, dar, tot vorbind, s-a lăsat convins și a început să sape. Într-adevăr a descoperit o amforă antică de mare valoare, nevătămată de trecerea timpului, care, după spusele părintelui, fusese îngropată acolo pe malul mării de niște pirați cu sute de ani în urmă. Văzînd șoferul amfora, a rămas mut de uimire. Mișcat așadar de această minunată întîmplare, l-a rugat fierbinte pe părinte să îl ierte pentru viața pe care o dusesese pînă atunci. De atunci acel șofer a devenit prieten nedespărțit și fiu duhovnicesc al părintelui, care în felul acesta tulburător, a reușit să îi dea o lecție și să îl trezească.

În timpul unei alte excursii, la Kamena Vourla de astă dată, Părintele Porfirie a povestit fiilor săi duhovnicești o altă întîmplare emoționantă. Le-a povestit așa-

dar că, pe cînd era la policlinică, a cunoscut o femeie tînră care i-a spus că medicii nu-i mai dădeau nici o speranță că, într-o bună zi, ar putea deveni mamă. Atunci părintele a încercat să îi pună el diagnosticul, iar după ce a binecuvîntat-o, i-a spus: „Mergi cu bine, căci în curînd vei fi mamă”. Așa s-a și întîmplat. După două luni femeia a rămas însărcinată. Așadar, îndată ce au ajuns la Kamena Vourla au vizitat-o și pe femeia aceea, care i-a invitat la ea acasă, și au făcut fotografiile împreună cu fiica ei, acum în vîrstă de treizeci de ani.

Arareori cuviosul părinte vorbea deschis despre darurile sale. Iar cînd făcea acest lucru, îl făcea tocmai pentru a întări, pentru a învăța sau pentru a da posibilitatea celor ce îl ascultau, să se apropie de un spațiu duhovnicesc greu accesibil pe care apoi să îl înțeleagă în profunzime.

Călătorind spre insula Milos în vara anului 1964, Părintele Porfirie vorbește din nou despre darurile sale. Dialogul de mai jos a avut loc pe puntea vaporului, în timp ce se apropia de port și este foarte important, fiind definitoriu pentru discursul său narativ. Redăm în continuare povestirea Părintelui Porfirie, așa cum s-a păstrat înregistrată.

„Urcasem pe punte și priveam. Era în zori; abia se crăpase de ziuă. Pe cînd stăteam eu așa și priveam, a venit la mine un domn, începu să povestească părintele. L-am întrebat unde merge.

- La Milos, mi-a răspuns el.
- Mergi pentru prima oară?
- Nu, sînt din insulă.
- Aveți apă pe insulă? Există vreo fîntînă?

– Nu, nu avem apă pe insulă.

– Dar acolo, sus pe munte, unde sînt crengile acelea roșietice, ce este? l-am întrebat eu, arătînd într-o parte.

– Oh, într-adevăr, acolo sus pe munte, chiar unde ai arătat, se află un izvor, zise el uimit.

– Atunci de ce mi-ai spus că nu e nici o fîntînă? l-am întrebat iar.

– Da' ce, ești din Milos, de știi toate astea? îmi zise el.

– Nu sînt din Milos și vin pentru prima oară în această insulă. Uite, chiar pe dealul de colo văd trecînd oameni din vechime.

– Cum poți vedea așa ceva, în timp ce eu nu văd nimic? mă întrebă uluit.

– Știi dealul ăsta? îl întreb.

– Îl știu, răspunse.

– Ei bine, chiar pe dealul ăsta, arheologii au descoperit o localitate veche, foarte veche, din epoca primitivă, i-am spus eu.

În acel moment, interlocutorul meu, ofițer de pompieri în Milos, a rămas mut de uimire.

Apoi s-a apropiat de noi un domn mai în vîrstă. Era profesorul Filippidis care, pînă în clipa aceea, stătuse în spatele nostru, ascultînd în tăcere discuția noastră”.

În acest moment al povestirii Părintelui Porfirie, trebuie să spunem că domnul Filippidis (1898-1973), profesor universitar, era specialist în domeniul religiilor, recunoscut la nivel internațional, redactor-șef al revistelor bisericești „Pantenos” și „Farul Bisericii”. Toto-

dată slujise cu credință ani de-a rîndul viața Bisericii Ortodoxe²³.

Așadar, apropiindu-se profesorul, îl întrebă pe cel ce vorbea cu Părintele Porfirie:

– Ce-ți spunea părintele?

– Îmi spunea că nu este din Milos și totuși cunoaște insula chiar mai bine decît mine. Nu pot pricepe ce bătrîn ciudat este acesta! îi răspunse omul.

„Atunci – își continuă povestirea Părintele Porfirie – profesorul Filippidis a venit chiar lîngă mine și apoi ne-am așezat amîndoi pe o bancă de pe punte. Cînd am rămas singuri, îmi zise:

– Chiar n-ai fost niciodată în Milos?

– Nu. Acum vin pentru prima oară.

– Nu mă cunoști? Sînt profesor la Universitate, îmi mai zise Filippidis.

– Dar tu mă cunoști pe mine? l-am întrebat eu.

– Nu te cunosc, dar știu că ești pustnic.

– De unde știi? l-am întrebat.

– Dar tu de unde ai știut că acolo se află o așezare din antichitate? mă întrebă el.

– Da' ce, te luminează și pe tine Harul dumnezeiesc? i-am mai zis.

– Nu! Eu nu sînt luminat de Har. Totuși mi-am dat seama, deoarece numai un pustnic ar fi putut spune ce-ai spus tu, zise el. Doar din știința mea mi-am dat seama că ești pustnic.

– Dar ce ar putea pricepe știința ta? l-am întrebat.

– Pricepe că ce spui tu doar un pustnic ar putea spune. Nu oricine ar putea spune că este o așezare „din epoca primitivă”, zise el.

– Într-adevăr, acesta e Har dumnezeiesc...”.

De atunci, Părintele Porfirie și profesorul Filippidis au devenit prieteni foarte buni, uniți de o puternică legătură duhovnicească. Leonidas Filippidis a devenit unul dintre fiii duhovnicești ai Bătrînului, mărturisindu-i părintelui său duhovnicesc toate tainele vieții sale.

Odată profesorul Filippidis l-a invitat pe Părintele Porfirie la unul din cursurile sale, în amfiteatrul Facultății de Teologie. Părintele a venit și s-a așezat timid în ultimul rând. Când l-a văzut, profesorul l-a prezentat studenților într-o atmosferă de intensă emoție.

Așa cum am spus mai sus, sfinții trăiesc stări suprafirești, în timpul cărora sînt anulate limitele firii. După cum am văzut și Părintele Porfirie trăia astfel de experiențe în timpul cărora se anulau toate limitele spațio-temporale. De obicei trăia evenimente din trecut sau împliniri din viitor, ca și cum s-ar fi petrecut în prezent, adică era părtaș veșniciei celei dumnezeiești. Povestirea care urmează, dovedește tocmai acest dar al părintelui.

Aflîndu-se în data de 26 septembrie 1987 în Evvia, cuviosul părinte mi-a povestit că pe vremea cînd era paroh la Policlinica din Atena, obișnuia să ia masa de prînz la restaurantul lui Aidinis, de lîngă piața Omonia. Într-o după-amiază, restaurantul era plin de clienți. Fiindcă nu găsise nici o masă liberă, chelnerul l-a așezat pe Părintele Porfirie la o masă împreună cu o tînără. Pînă să le aducă mîncarea, au început să vorbească și să se cunoască. Mai întîi părintele o întrebă:

- Ce meserie ai, fiica mea?
- Sînt arheolog, răspunse ea.

„Între timp – povestește Bunicuțul – ne-au adus mîncarea și am început să mîncăm. Eu – zise părintele surîzînd – mi-am făcut cruce. După o vreme, în timp ce mîncam, i-am spus:

– Copila mea, aș vrea să-ți spun ceva...

– Ce să-mi spui, părinte? mă întrebă.

– Puțin mai sus de locul unde lucrezi văd un bătrîn ce seamănă cu profetul Isaia. Este foarte bătrîn, înalt, cu barbă lungă și mai văd cum unii îl duc de mîină, i-am spus.

În acel moment – zise rîzînd Părintele Porfirie – tînăra rămase uluită. Apoi mă întrebă:

– Ce fel de om ești? Din prima clipă în care ai venit și te-ai așezat aici la masă, am simțit în mine un fel de putere.

– Ce sînt, fiica mea? Nu sînt nimic, i-am spus (rîzînd ușor), apoi am adăugat:

– Ce e? De ce te-ai emoționat? Să-ți mai spun ceva despre munca ta. Ați găsit un mormînt plin cu obiecte de aur. Dar tot ce ați găsit era spart și găurit...

– Da, îmi zise, este întocmai cum spui. Acum stai, să-ți spun și eu ceva. Deasupra se află casa unui prezicător, care era într-adevăr, așa cum l-ai descris, asemenea Profetului Isaia, înalt, cu barbă lungă și era orb. Și într-adevăr, îl conduceau de mîină întocmai cum ai văzut. Era prezicătorul Tiresias! spuse ea.

– Da, Tiresias era, am încredințat-o eu”.

În acest punct al povestirii, fiii duhovnicești ai părintelui l-au întrebat:

– Părinte, chiar l-ați văzut pe Tiresias, prezicătorul din Antichitate?

– Da, răspuse el. Era chiar prezicătorul Tiresias din Teba. L-am descris întocmai cum l-am văzut în acel moment când îl duceau de mână.

Așadar, doar aflându-se într-o stare de „nebuie” dumnezeiască – așa cum spunea însuși Părintele Porfirie în această povestire înregistrată – „vedea” persoane și trăia evenimente de parcă s-ar fi petrecut în prezent, deși, pentru noi toți acele evenimente s-au pierdut în negura tainică a trecutului. Cu ajutorul dumnezeiescului Har, Părintele Porfirie „l-a văzut” și l-a descris pe Tiresias, vestitul prezicător teban, fiul lui Eviros și al nimfei Harikleea, întocmai cum îl descrie și mitologia greacă cu multe secole înainte de Hristos și așa cum este înfățișat într-un cunoscut basoreliev antic: bătrîn, orb, dus de mână de către doi efebi.

Altă dată cuviosul părinte a descris iarăși una dintre călătoriile sale în trecutul îndepărtat. În timpul unei excursii făcute la Delfi în data de 16 iunie 1986, le-a povestit fiilor săi duhovnicești următoarea întâmplare: „Odată a venit o rusoaică, pe nume Irina, o femeie foarte evlavioasă. Era scriitoare și destule dintre scrierile sale au fost traduse și în limba greacă. A venit la mine și am stat de vorbă...”

– De unde vii? am întrebat-o.

– Mi-am petrecut vacanța în insula Patmos, îmi răspuse.

– Da, ai stat într-un loc foarte însingurat, dar țărmul mării era foarte frumos. Iar pe partea dreaptă cum privești spre mare, se află niște stînci negre. Ca un fel de peșteră, i-am spus.

– Într-adevăr, îmi răspunse ea, mulțumită de ce îi spusese.

– N-aveai de unde să știi, dar în partea aceea, cu foarte mult timp în urmă, trăiau niște oameni uriași, am continuat eu.

– Ce spui? N-am știut! îmi răspunse uimită. Totuși este adevărat ce spui, fiindcă, aflându-mă într-un loc foarte pustiu într-o zi, pe când mergeam pe munte, am văzut un izvor, în jurul căruia erau puse niște lespezi foarte mari, pentru a face izvorului un fel de jgheab. Și-atunci mi-am zis în sinea mea: oare cum au putut oamenii să pună niște lespezi atât de mari în acel loc și, mai ales, în felul în care le-au pus, fără să fi avut pe vremea aceea nici un fel de mașinărie? Acum că mi-ai spus că erau uriași, îmi dau seama că în acea parte a insulei, cu siguranță că în vremurile de demult au trăit niște oameni foarte vînjoși, poate vestiții Ciclopi”.

În general darul străvederii și cel al înaintevederii erau folosite de Părintele Porfirie pentru a educa și a tămădui sufletele celor ce primeau manifestarea acestor daruri cu credință simplă, dar fierbinte.

Toți oamenii, săraci sau bogați, puțin știutori de carte, educați și chiar înțelepți, toți cei care se duceau la cuviosul părinte pentru a-i mărturisi cele mai adânci dorințe, jalea și necazurile, toți trăiau la un moment dat, pentru o clipă – poate cea mai importantă clipă din viața lor –, în spațiul prezenței Sfintului Duh și în spațiul minunii. De aceea, avînd în vedere faptul că minunea se izbește de rațiunea umană, se prea poate ca primele reacții ale oamenilor să fi fost de mirare amestecată cu

admirație, urmată de o profundă emoție, după care erau cuprinși de o nesfârșită dispoziție euharistică.

În continuare reproducem câteva fragmente din scrisoarea trimisă de către omul de afaceri Z.V. din orașul Patra, scrisoare datată 4 martie 1993. Din textul acestei scrisori putem înțelege trăirile unui om care a fost binecuvântat să trăiască momente extraordinare, în atmosfera dumnezeiescului Har. Iată ce scrie Z.V.:

„În anul 1991, în octombrie, ducându-mă la Muntele Athos împreună cu doi prieteni, după multe greutateți am reușit să ne întâlnim cu Părintele Porfirie. Era cu câteva zile înainte de a părăsi această vremelnică viață. Călugărul care avea grijă de sfinția sa, fratele Panaretos, era ca și noi din Patra, așa că ne-a îngăduit să intrăm la Părintele Porfirie.

Atunci l-am văzut pe cuviosul părinte prima oară. Auzisem însă că avea darul străvederii.

Fiecare dintre noi trei știa ce probleme aveau ceilalți. Așadar, intrând în chilia părintelui, am văzut un om întins în pat, acoperit cu un cearșaf, ținându-și afară doar capul și mâinile. Primul a intrat un prieten de-al meu, al doilea eu și al treilea, celălalt prieten. Primul s-a aplecat să ia binecuvântare, iar părintele i-a ținut puțin mîna. „Cum te cheamă?”, l-a întrebat. Prietenul meu i-a răspuns. „Cîți copii ai?”, l-a întrebat iar. Acela i-a răspuns că are trei copii. „Fete sau băieți?”. Prietenul meu i-a spus că are doi băieți și o fată. În timp ce îi punea aceste întrebări, părintele îi lua pulsul. După ce a tăcut îndelungă vreme, ce părea că e un an, i-a spus: „Nu te necăji așa de tare. În doi ani de zile fiica ta se va face bine”, și-apoi începu să îl mîngîie pe față. Într-adevăr omul

acela avea un necaz cu fetița lui, iar eu, care știam despre ce era vorba, rămăsesem uluit!

După ce am luat toți trei binecuvîntare de la Părintele Porfirie am ieșit din chilie.

Cînd mi-am revenit l-am rugat pe fratele Panaretos să îmi îngăduie să îi spun părintelui că aveam trei probleme ce mă preocupau foarte mult. M-a lăsat să-i vorbesc doar după multe rugăminți, fiindcă spunea că părintele mai avea de trăit doar cîteva zile și nu voia să fie deranjat. Cînd am intrat în chilie sa mi-a luat mîna și ținînd-o într-a sa m-a întrebat cum mă cheamă. I-am răspuns și apoi i-am explicat că mă neliniștesc niște probleme din pricina cărora aveam nevoie de sfatul său. Apoi mi-a zis să îi spun problemele una cîte una.

În primul rînd era vorba despre faptul că, de mai bine de un an, simțeam o durere în partea stîngă, în dreptul inimii și în spate. La control doctorii nu mi-au găsit nimic. L-am întrebat pe Părintele Porfirie din ce pricină simțeam acea durere, iar el mi-a răspuns: „Nu ai nici o boală, dar ești orgolios și egoist”.

În al doilea rînd, voiam să am un al doilea copil dar, cu toate eforturile noastre, n-am reușit timp de trei ani și jumătate. Așadar, i-am spus părintelui problema care ne preocupa. Atunci părintele mi-a făcut semnul crucii pe frunte și mi-a spus: „N-ai grijă. Copilul va veni. Soția ta va rămîne însărcinată...”. Apoi am luat binecuvîntare de la Părintele Porfirie și am plecat. Eram profund mișcat de dezvăluirile sale și mă emoționase faptul că Dumnezeu îmi dăruise șansa de a-l cunoaște pe acest om sfînt...

Astăzi cînd vă scriu – 4 martie 1993 – „problema” de sănătate ce mă preocupa atunci s-a rezolvat de la sine la patru luni de la vizita pe care i-am făcut-o părintelui. De asemenea vreau să vă spun că într-adevăr mi s-a mai născut o fetiță, care acum are patru luni și jumătate. Dacă socotim timpul ce s-a scurs din ziua cînd am luat binecuvîntare de la Părintele Porfirie pînă astăzi, ne putem da seama că acest lucru a fost cu puțință numai datorită rugăciunilor Părintelui. Vă spun că, în momentul în care soția mea m-a anunțat că a rămas însărcinată, nu ne venea să credem că acest dar ne-a venit atît de repede.

Domnule profesor, aceste cîteva rînduri pe care vi le-am scris despre Părintele Porfirie vă rog să le folosiți cum credeți mai bine spre binele și folosul duhovnicesc al fraților noștri.

Sînt încredințat de sfințenia Părintelui Porfirie și de iubirea desăvîrșită a lui către Dumnezeu Cel în Treime”.

Cu creștinească dragoste,

Z.V.,

Patra.

e. Darul tămăduirii

Dintre multele daruri ce împodobeau personalitatea Părintelui Porfirie, trebuie să îl amintim și pe acela al tămăduirii a tot felul de boli. Ca părinte duhovnicesc, Bătrînul avea relații personale foarte strînse cu fiii săi duhovnicești și astfel le influența sufletul, comportamentul și întreaga ființă. În multe cazuri, cu ajutorul Ha-

rului, lucra diagnosticînd, ameliorînd și tămăduind. Deși suferea el însuși de multe boli, niciodată nu L-a rugat pe Domnul să îl vindece. Ba chiar spunea adesea: „Mi-e rușine. Cum l-aș putea cere așa ceva lui Hristos?”. Astfel, pînă la sfîrșitul vieții și-a dus cu răbdare crucea împovăraătoare a bolii, răbdînd durerea cu mulțumire. „*Aici este răbdarea și credința sfinților*” (Apocalipsa 13, 10). Totuși, Domnul a dăruit acestei firi atît de slăbite trupește, darul tămăduirii multor neputințe trupești, a unor boli grave și a tuturor tulburărilor psihice.

Așa cum mărturisesc mulți oameni ce au suferit de diverse boli și au fost tămăduiți de Părintele Porfirie, și chiar și doctori ce au trăit alături de părintele, fiindu-i fii duhovnicești, sfinția sa, cu ajutorul Harului dumnezeiesc, avea putința de a pune diagnosticul corect multor bolnavi. Își dădea seama foarte repede de existența unor boli, al căror diagnostic era greu de stabilit chiar de cei mai pricepuți doctori, avînd la dispoziție cele mai desăvîrșite mijloace moderne ale tehnologiei medicale. Reușea să pună diagnosticul doar ațintindu-și privirea asupra acelei părți din trup aflată în suferință sau luînd pulsul bolnavului sau pulsul mamei aceluia. Cu ajutorul primei metode de diagnosticare, de multe ori părintele a descoperit existența cancerului, spunînd cu exactitate și în ce fază se afla boala. De asemenea a descoperit existența unei tumori maligne (a unui chist) la ovare și a spus exact care erau dimensiunile acesteia. Cu ajutorul celei de-a doua metode de diagnosticare, adică prin luarea pulsului, din cîte știm, putea să cerceteze toată viața unui om, să îi cerceteze arborele genealogic și programul genetic. Uneori descoperea malformații de natu-

ră genetică, de a căror existență cei bolnavi nu știuseră pînă în clipa în care le spunea părintele. După aceea îi trimitea de urgență la doctorii specialiști.

Din următoarea întîmplare vom înțelege mai bine capacitatea Părintelui Porfirie de a diagnostica diferite boli. Într-o zi, în primăvara anului 1990, o familie, părinți și copii, s-au dus la părintele să ia binecuvîntare. Părintele i-a spus mamei să vină ea prima. Cînd s-a apropiat, ținînd-o de mînă și luîndu-i pulsul, i-a spus: „Acum să-mi spui încet numele copiilor tăi, unul cîte unul”. Cînd a ajuns la numele fetei sale, pe atunci adolescentă, părintele i-a luat pulsul mai cu luare-aminte, a rămas tăcut o vreme, iar la urmă i-a cerut să îi spună vîrsta fetei. În clipa aceea Părintele Porfirie diagnosticase existența unei „boli autoimune”, care ar fi fost greu de depistat pe cale medicală și care încă nu se manifestase și de aceea, încă nu afectase sănătatea fetei.

De atunci, mai precis din clipa în care s-a manifestat boala respectivă, o mulțime de medici, într-un răs-timp foarte lung și cu ajutorul a foarte multe analize de laborator, cu mare greutate au ajuns la diagnosticul ce fusese pus cu atîta ușurință de Părintele Porfirie. Astfel, așa cum se întîmpla întotdeauna în asemenea cazuri, știința cea plină de osteneală s-a întîlnit încă o dată cu diagnoza cea de Dumnezeu luminată, dăruită de Harul cel dumnezeiesc smeritei, simplei și totodată atît de înțeleptei, măritei și dumnezeieștii „experiențe clinice” a Cuviosului Părinte Porfirie.

Medici greci foarte cunoscuți respectau și cinsteau metoda sa de diagnosticare, ce de multe ori salva oame-nii, scoțîndu-i din nevoi. Mulțumită acestui dar al său,

Părintele Porfirie prevenea situații dureroase, corecta greșelile sau neglijențele doctorilor, indicînd întotdeauna cel mai bun tratament medicamentos.

În chip deosebit Părintele Porfirie avea grijă de oamenii bolnavi de diferite forme de cancer. Bolnavii de cancer ce făcuseră timp îndelungat chimioterapie, dar fără nici un folos, erau vindecați de Părintele Porfirie. Alte boli, nedureroase, erau vindecate prin simpla binecuvîntare a mîinii sale.

Din întîmplarea pe care o vom povesti în continuare vom înțelege mai bine, pe cît este omenește cu putință, pînă unde lucra acest dar al Părintelui Porfirie de a diagnostică și de a tămădui. Este o întîmplare minunată legată de sănătatea maicii Theosemni, stareța Sfintei Mănăstiri Hrysopighi, din Hania (insula Creta).

Povestirea ce urmează se bazează pe două surse. Pe de o parte ne-a fost povestită de o persoană de la această Sfîntă Mănăstire, iar pe de altă parte am aflat multe lucruri de la persoane apropiate Părintelui Porfirie, care au trăit împreună cu sfinția sa experiența tulburătoare a întîmplării ce urmează.

După cum bine știm, Părintele Porfirie avea la evlavie mare și ținea foarte mult la Sfînta Mănăstire Hrysopighi (Izvorul de aur). De aceea se ruga neconținut pentru stareța și pentru maicile acelei mănăstiri. Așadar, ori de cîte ori apărea vreo problemă la mănăstire, vorbeau cu Sfîntul Bătrîn și-i cereau ajutorul.

Astfel, la un moment dat, stareța Theosemni a simțit o durere persistentă în abdomen. În data de 30 ianuarie 1986 s-a dus la cuviosul părinte, în Oropos, însoțită de maica Theoxeni, pentru a-i cere sfatul în pri-

vința sănătății sale. Ca întotdeauna, părintele a primit-o cu mare dragoste și cu bunăvoință. I-a ascultat păsul, a aflat amănunte despre durerea pe care o simțea maica stareță și, după ce și-a îndreptat privirea spre partea trupului aflată în suferință, a început să pună diagnosticul: „Fiica mea, ești grav bolnavă. Trebuie să te duci de îndată la un medic specialist. Nu amîna, fiindcă nu ai prea mult timp”.

Spunînd acestea părintele a sunat imediat la cabinetul unuia dintre fiii săi duhovnicești din Kolonaki*. Este vorba despre domnul Ilias Kouroumalis, care mai apoi a fost profesor de gastroenterologie la Universitatea din Creta. La început doctorul a spus că nu o poate primi imediat, din pricină că avea foarte mult de lucru în acea după-amiază dar, fiindcă părintele l-a rugat foarte stăruitor, a acceptat să o examineze în seara aceleiași zile. După cum era de așteptat, diagnosticul a fost același cu cel stabilit de Părintele Profirie: „cancer generalizat în cavitatea abdominală”.

Fiindcă boala se afla în fază avansată și, prin urmare, situația era gravă, s-a hotărît să fie tratată în străinătate. Prin urmare, stareța a plecat la Londra împreună cu maica Theoxeni. Acolo s-au dus la un specialist care, din pricina numărului foarte mare de bolnavi pe care trebuia să îi trateze în perioada aceea, la început nu a vrut să le primească. Neliniștită, stareța l-a sunat imediat pe Părintele Porfirie, pentru a-i cere sfatul în legătură cu ce era de făcut mai departe. Atunci părintele i-a spus: „Stăruieți, fiindcă acest medic, pe lângă faptul că

* Kolonaki – cartier din Atena [Nota trad.].

este un medic foarte bun, mai are și o mare datorie de îndeplinit”. Ele l-au ascultat și au hotărît să se ducă iar la doctor, deși în clipa aceea nu au înțeles foarte bine ce vruse să spună Părintele Porfirie.

A doua zi s-au dus din nou la doctor și l-au rugat iar, de această dată prin intermediul unui doctor tânăr din Creta, care în acea perioadă își făcea specializarea acolo. Lucrurile s-au schimbat. Îndată ce a aflat că stareța era din insula Creta, doctorul a fost foarte mișcat și s-a arătat foarte interesat. Ba mai mult, a acceptat imediat să se ocupe de cazul ei, spunându-i că în acest fel are ocazia să îplinească „o mare datorie”, o datorie morală pe care și-o asumase în fața tatălui său. Le-a explicat apoi maicilor că tatăl său luase parte ca soldat britanic la „Bătălia Cretei”, împreună cu trupele aliate. Pe când se retrăgea, călugării cretani l-au salvat ca prin minune și l-au ascuns. Omul n-a uitat binele pe care i l-au făcut. Așadar, l-a rugat pe fiul său să îplinească el această obligație, dînd ajutor medical oricărui om din Creta ce ar fi venit la el. Aceasta era obligația morală pe care acel medic făgăduise să o îplinească. Despre această „mare obligație” vorbise Părintele Porfirie cu o zi înainte, luminat fiind de Sfîntul Duh.

Astfel oncologul englez a hotărît că stareța Theosemni trebuia operată pe 13 februarie 1986. În ziua aceea, la ora opt seara, la Mănăstirea Hrysopighi, s-a făcut priveghere toată noaptea. Tocmai în clipele acelea mama stareței era operată la Londra.

La ora patru dimineața a sunat telefonul la mănăstire. Era Părintele Porfirie, care voia să le spună maicilor despre operație și să le întărească duhovnicește: „Ați

văzut ce s-a petrecut! O Sfântă Liturghie... și noi toți, adunați acolo! Chiar toți eram...". Și, vorbind cu maicile, îndrumat de o lumină interioară, cuviosul părinte prinse a le povesti cum i-a văzut pe toți rugându-se, pe cei de la Hrysopighi, pe cei de la Oropos, ca și pe cei ce, aflați în fața sălii de operație, se rugau și ei, în acele clipe de așteptare plină de neliniște. I-a văzut pe toți, și pe surorile ce parcă se aflau în jurul sălii de operație, slujind o sfântă și supra-lumească Liturghie! A văzut cum se adunaseră acolo rugăciunile tuturor, iar sfinția sa se bucura urmărindu-le cu ajutorul Harului. Totodată a văzut cum rugăciunile cele fierbinți străbăteau cerurile, îndreptându-se spre tronul lui Dumnezeu.

Pe la ora patru și jumătate, Părintele Porfirie îi dădu telefon Episcopului de Hania și îi spuse: „Prea Sfinția voastră, ați văzut ce s-a întâmplat?”. „Nu, părinte, eu nu pot vedea. Spuneți-mi sfinția voastră”, îi răspunse Episcopul. Atunci Părintele Porfirie îi spuse și lui minunatele lucruri pe care le văzuse: „Prea Sfinția voastră, în acel ceas ne aflam toți acolo...”.

Cu puțin timp înainte de operație chirurgul, medic de talie internațională, spusese cât de gravă era situația. Apreciase științific situația, păstrându-și stăpînirea de sine și nelăsînd nici o urmă de speranță: „Bolnava nu va trăi”.

Astăzi, după unsprezece ani, cea care atunci era grav bolnavă, este cu desăvîrșire sănătoasă. Iar cele prevăzute științific, prin iconomia lui Dumnezeu, au fost cu desăvîrșire infirmate.

Probabil acel doctor se va întreba mereu ce s-a întâmplat cu adevărat atunci. În orice caz, așa cum spunea

chiar el, a intervenit ceva suprafiresc. S-a petrecut o minune! O minune, am adăuga noi, care continuă să se săvârșească pînă în ziua de astăzi. O minune ce se săvârșește prin Părintele Porfirie, spre slava lui Dumnezeu, Care este „*minunat întru sfinții Săi*” (Psalmul 67, 36).

Cuviosul Părinte, așa cum am spus mai sus, nutrea o deosebită dragoste și era foarte apropiat de bolnavii de cancer. Le analiza cu atenție boala, încerca să le pună diagnosticul și cerceta atent această cumplită boală a epocii noastre. El însuși era bolnav de cancer ce i se răs-pîndise în tot organismul. Și totuși, după cum spunea el însuși, reușise să-și adoarmă cumplita boală timp de zeci de ani, folosind ca unic medicament rugăciunea neîncetată și studiul Sfintei Scripturi.

Odată Părintele Porfirie a stat de vorbă cu o doctoriță de la Spitalul Singru, despre cancer și SIDA, exprimîndu-și părerea cu privire la aceste boli, părere pe care mai tîrziu a împărtășit-o și altora: „Am cercetat și eu cancerul și am descoperit destule elemente. De obicei se îmbolnăvesc de cancer persoanele stăpînite de confuzie sufletească, oamenii neliniștiți, cei chinuți de diverse întîmplări și cei supuși unor presiuni. Cînd pătăști ceva și ți se spune că ai cancer, trebuie să te încredințezi cu totul iubirii lui Dumnezeu. Trebuie să te liniștești, să te calmezi, să iubești lumea, să iubești totul. Să fii doar iubire și doxologie a lui Dumnezeu. Atunci ți se va sfinți și sufletul. Iar cînd ți se va fi sfințit sufletul, cînd te vei apropia de Dumnezeu și se va așterne pacea, sistemul simpatic și cel parasimpatic, ca și întregul organism, se vor liniști, iar cancerul, chiar dacă nu se va vindeca, cel puțin va rămîne în acel stadiu...

Dacă ai aflat că ești bolnav de SIDA, nu trebuie să te întristezi, ci, mai degrabă să fii bucuros. Nu trebuie să-ți spui că ești bolnav și vei muri. În nici un caz! Trebuie să studiezi Sfânta Scriptură. Vei vedea că nu există moarte și că cine crede în cuvintele lui Dumnezeu nu moare nicicând!

Să nu refuzi să iei medicamente, dar să încerci să te vindeci prin rugăciune, încredințându-te cu totul lui Dumnezeu. Știi cât de puternic eram eu pe vremuri? Puteai să îmi faci operație fără anestezie și suportam durerea cu Harul dumnezeiesc. Acum nu mai am nimic din toate acestea. Într-adevăr, ce mi se întâmplă acum este ispită”.

Cu câteva luni înainte de a face ultima călătorie la Sfântul Munte, i-am cerut să ne primească pentru a ne da binecuvîntarea sa. Chiar în acele zile primisem din străinătate un aparat de fotografiat automat, de tip nou. Așadar, l-am rugat pe Bunicuțul să ne îngăduie să îl fotografiiem. După ce a stat o vreme pe gânduri, ne-a spus: „Știți, nu prea vreau să fiu fotografiat ca să nu se rîdă de mine. Totuși vă voi lăsa să îmi faceți o fotografie, căci oricum nu contează. Va fi nevoie de această fotografie.²⁴ Dar să-mi dați și mie câteva fotografii, ca să le dau și altora. Știți, în ultima vreme, cu dumnezeiescul Har se vindecă de cancer tot mai mulți oameni în Grecia, Canada, Australia și America. Toți acești oameni îmi cer cîte ceva de amintire. Acum voi avea ce să le dau”. Iată cum un sfînt atît de simplu, de-o naivitate copilărească, s-ar putea spune, vorbește despre o minune atît de mare, de parcă ar vorbi despre o neînsemnată întîm-

plare zilnică: „Știți, în ultima vreme, cu dumnezeiescul Har, se vindecă de cancer tot mai mulți oameni...”.

Apoi și-a îndreptat pe cap scufia, capătînd o expresie supra-firească. Fața îi strălucea! Cu crucea în mîină, binecuvînta. De atunci îi binecuvîntează în fiecare zi pe toți cei care îl cheamă, privindu-i chipul senin.

Această fotografie, prima fotografie făcută cu noul nostru aparat de fotografiat, va rămîne, cred, o fotografie „istorică”. Aceasta este poate cea mai elocventă fotografie a Părintelui Porfirie, care este astăzi, pentru mii de oameni, un sprijin nevăzut, în ceasurile de singurătate și de încercare. Această fotografie a Părintelui Porfirie este legată de o întîmplare minunată petrecută într-un mare oraș din Macedonia, cam la trei luni după adormirea sa.

În noaptea de vineri spre sîmbătă, în 22 februarie 1992, doamna Maria I., funcționară, a suferit un infarct acut și a fost dusă de urgență la unitatea de terapie intensivă a spitalului din oraș. Doctorița care se ocupa de tratamentul bolnavei le-a spus colaboratorilor săi să nu îi facă bolnavei injecția trombolitică ce se face de obicei în astfel de situații, fiindcă în zilele acelea bolnava suferea și de cele femeiești.

Doamna Maria era bună prietenă cu maica M., stareța unei sfînte mănăstiri vestite în acea regiune. Pe de altă parte, stareța era una dintre fiicele duhovnicești ale Părintelui Porfirie și cu cîteva zile înainte fusese în Oropos pentru parastasul de patruzeci de zile al Părintelui Porfirie. La întoarcere, adusese puțin ulei din candelă ce arde în chilia părintelui și fotografii de-ale sfîinției sale, pe care mănăstirea le-a dăruit credincioșilor.

Prin intermediul soțului doamnei Maria, maica stareță i-a trimis puțin ulei și o fotografie. Femeia le-a primit cu mare emoție și le-a pus alături pe noptieră, neștiind cine era cuviosul părinte.

Veni și ziua de 26 februarie, într-o miercuri, ziua Sfântului Porfirie al Gazei, când își serba ziua și Părintele Porfirie. Maica stareță hotărîse ca în ziua aceea, deosebit de dragă părintelui, să îi facă parastas la mănăstirea ei. Așadar, cam pe la ora cinci și jumătate dimineața, în timp ce pregătea coliva, se ruga fierbinte lui Dumnezeu pentru vindecarea sorei sale duhovnicești, Maria, a cărei stare era foarte gravă. Totodată îi cerea ajutorul și Părintelui Porfirie și îl ruga cu smerenie și lacrimi să mijlocească pentru mîntuirea ei.

Chiar în clipa aceea, din penumbra salonului de terapie intensivă se ivi ușor chipul unui preacuvios preot, ce se apropie neauzit de patul Mariei, cea grav bolnavă. Bolnava nu îi distinsese prea bine trăsăturile și se întrebă de nu cumva cel pe care îl vedea era preotul A., părintele său duhovnicesc. Preotul se apropie și mai mult de ea și, surîzînd, îi spuse: „Nu sînt părintele pe care îl aștepți; sînt...”. Bunicuțul șopti un nume, dar ea nu-l putu auzi prea bine. În orice caz, foarte mișcată și uluită de ce îi spusese acel părinte necunoscut, rămase cu ochii țintă la el... El îi surîse din nou, atinse ușor marginea de jos a patului, o binecuvîntă și apoi se îndepărtă... Trecu apoi prin fața paturilor celorlalți opt bolnavi, îi binecuvîntă și pe aceia, apoi plecă. Părea că nu atingea podeaua, iar mersul semăna mai degrabă cu o plutire ușoară. Nu ieși pe ușă, ci dispăru, îndreptîndu-se spre fereastră!

În clipa aceea Maria simți că s-a vindecat! Simți că s-a eliberat de ceva neplăcut, de o presiune interioară. Se simți ca înainte de boală și se ridică imediat din pat!

Această minune s-a petrecut în ziua de miercuri, 26 februarie 1992, a Sfântului Porfirie! La ora 11, făcându-i analizele doamnei Maria s-a constatat că tromboza dispăruse de la sine! Uluită, doctorița ce o îngrijea a încercat să afle dacă nu cumva vreunul dintre colaboratorii săi, în ciuda indicațiilor ei, îi făcuse bolnavei injecția trombolitică. Toți au încredințat-o că nu i-au încălcat indicațiile. Astfel au ajuns la concluzia că, ori au greșit când au pus diagnosticul inițial, ori aveau de a face cu o adevărată minune!

Acțiunea tămăduitoare a minunatei prezențe a Părintelui Porfirie nu s-a limitat doar la Maria, ci s-a extins asupra tuturor celorlalți bolnavi din salonul de terapie intensivă, pe care îi vizitase și îi binecuvîntase în acea dimineață. Prin urmare, starea sănătății li s-a îmbunătățit brusc, evoluînd în chip „ciudat și nemaivăzut”, după cum spuneau medicii.

Vestea acestei minunate și nemaivăzute întîmplări s-a răspîndit cu iuteală în cercurile medicale și a fost mult discutată ca și caz clinic, la un congres de cardiologie desfășurat după puțin timp la Atena. Acest caz a fost un fapt real, constatat de medici, neputînd fi însă abordat, analizat și cercetat de către avansata știință modernă, cu mijloace raționale.

Apropiatii Mariei, pentru a se încredința de vindecarea sa, s-au adresat unor medici de la Londra, pentru a supraveghea starea bolnavei, dar și aceia, uluiți, au con-

statat la rîndul lor faptul că bolnava se vindecase pe deplin!

Cu trecerea timpului, această minunată întîmplare a început a se răspîndi și mai mult. Primele informații pe care le-am primit despre acest eveniment erau generale și vagi. Singurul lucru pe care l-am știut cu exactitate din prima clipă, a fost locul unde s-a petrecut minunata arătare a cuviosului părinte. Din clipa aceea, dragostea și respectul pe care le nutream pentru Părintele Porfirie, m-au îndemnat să purced de îndată la analiza și la cercetarea sistematică a acestui eveniment.

După aproape opt luni, între 24 și 27 septembrie 1992, mă aflu în vizită la Muntele Athos, unde obișnuiesc să merg în pelerinaj în fiecare an în această perioadă. Voiam să pornesc de la Sfînta Mănăstire Simonopetra. Însă Maica Domnului și cuviosul părinte au orînduit altfel lucrurile. În dimineața zilei de 24 septembrie m-am întîlnit în Uranopolis cu Ioan, Mitropolitul de Sidirokastro, care voia să îl viziteze pe părintele Maxim, în Kerasia, unde hirotonea un preot. După ce mi-a spus ce program avea, mi-am schimbat și eu traseul și ne-am dus împreună în Kerasia, la părintele Maxim. Înainte însă voiam să trec să mă închin la mormîntul Părintelui Porfirie din Kafsokalivia.

Caiacul ce ne-a dus a ancorat în portul din Kafsokalivia după-amiaza. Am pornit-o pe cărare în sus cu totul șapte oameni ce nu ne cunoșteam între noi. Suiam pe sub coamele umbroase ale copacilor, iar în jos marea albastră se pierdea în zare, unindu-se cu cerul. Această nesfîrșită întindere albastră-sidefie era marea iubire a Părintelui Porfirie. Erau clipe cînd privirea și se adîncea

în acel albastru profund, cînd gîndurile adăstau împăcate, iar sufletul se însenina.

La mormîntul Părintelui Porfirie am ajuns doar trei din grup. Ceilalți patru o luaseră înainte. După ce ne-am închinat la mormînt cu emoție mare, am prins a vorbi despre părintele și astfel ne-am cunoscut între noi. Unul era domnul K.K., teolog, iar celălalt, domnul K.M., meșteșugar. Amîndoi erau din același oraș cu Maria, doamna care trăise minunea de care am vorbit mai sus, și îi erau chiar buni prieteni. Domnul K.M. era chiar vecin cu ea.

Astfel, în chip minunat părintele ne-a adunat pe toți înaintea mormîntului său, în acel amurg. Părintele i-a adus acolo tocmai pe cei doi oameni care puteau să dea un răspuns întrebărilor mele. Așadar, cei doi frați întru credință mi-au dat numărul de telefon al Mariei ca să pot sta de vorbă cu ea. I-am rugat ca, pînă atunci, să îi transmită din partea mea că aș dori să ne întîlnim pentru a vorbi despre minunata întîmplare pe care o trăise. Am petrecut seara împreună cu cei doi prieteni și a doua zi ne-am văzut fiecare de drumul său.

Odată ajuns la Atena, i-am trimis o scrisoare Mariei, punînd înăuntru o fotografie a Părintelui Porfirie. După cum mi-au spus mai apoi cei doi prieteni ai mei, în tot acest răstimp Maria era chinuită de o mare îndoială, tot încercînd să afle cine putea fi sfîntul care a vizitat-o în dimineața aceea și a vindecat-o, salvîndu-i viața. Pe Părintele Porfirie nu îl cunoștea. Voia să creadă, dar glasul îndoielii era încă foarte puternic.

Într-o seară însă, așa cum mi s-a spus mai apoi, Maria s-a trezit deodată, auzind o voce care îi spunea:

„Mîine vei primi o scrisoare. În plic vei găsi o fotografie. Cel pe care îl vei vedea în fotografie este cel ce te-a vindecat în dimineața aceea. Așadar, de-acum să nu te mai îndoiești”.

A doua zi dimineața, Maria a primit într-adevăr o scrisoare! Era scrisoarea pe care i-o trimiseseam cu cîteva zile înainte, punînd în plic fotografia cuviosului părinte.

f. Darul «înțelegerii» limbilor străine

Așa cum am mai spus, în istoria seculară a Bisericii noastre, puțini sînt Sfinții care au avut atît de multe și însemnate daruri, ca acelea ce împodobeau personalitatea Părintelui Porfirie.

Un alt dar al părintelui era acela al înțelegerii limbilor străine. Știm cu toții că numele cuviosului părinte, precum și faima vieții sale ascetice, se răspîndiseră în toată lumea. Astfel, mulți oameni din diferite țări, greci dar și de alte naționalități, veneau la el pentru a-i cere sfatul cînd întîmpinau probleme grave ce le împovărau sufletul. Alergînd astfel la sfatul Părintelui Porfirie, se făceau părtași tainei prezenței Sfîntului Duh, prin intermediul acțiunii darurilor părintelui.

Ne-am putea întreba în ce fel comunica Părintele Porfirie cu vizitatorii de altă naționalitate, de vreme ce, știm bine, cuviosul părinte nu învățase nici o limbă străină. Și totuși, așa cum vom vedea, chiar și în asemenea situații, comunicarea era pornită din suflet, profundă și temeinică.

Într-o scrisoare pe care mi-a trimis-o în data de 27 august 1996 maica Theodosia, stareța Sfintei Mănăstiri Varnakova a Maicii Domnului, din Efpalio, județul Dorida, povestește o întâmplare legată tocmai de acest dar al Părintelui Porfirie. Această întâmplare a fost povestită după adormirea părintelui de către unul din fiii săi duhovnicești, care a văzut și a auzit cele întâmplate:

„Odată l-a vizitat pe Părintele Porfirie un oficial irlandez împreună cu interpretul său, pentru a discuta cu sfinția sa și pentru a-i cere sfatul într-o problemă gravă ce îl preocupa. Nedorind prezența interpretului în timpul discuției, Părintele Porfirie întreabă: „La ce ai nevoie de el?”. Interpretul interveni spunând: „Bine, părinte, dar cum vă veți înțelege?”. Atunci părintele îi spuse de-a dreptul: „Tu să ieși afară, că om ști noi cum să ne înțelegem”. Atunci interpretul a plecat și în chilie au rămas doar părintele și vizitatorul său. După vreo douăzeci de minute irlandezul ieși din chilia părintelui, iar interpretul îl întreabă: „Cum v-ați înțeles?”. Irlandezul îi răspunse: „N-a fost nici o greutate, fiindcă părintele știe irlandeza la perfecție”.

Darul acesta îl avea și Cuviosul Paisie Aghioritul, la care a venit un profesor universitar din Franța, de la Sorbona, găzduit la Simonopetra, care s-a înțeles cu părintele în același fel.

După umila mea părere, în astfel de cazuri, prezența Sfântului Duh s-a manifestat în chip „tălmăcitor”, ca să zic așa. Adică i-a ajutat pe amândoi interlocutorii să înțeleagă fiecare în parte, limba celuilalt, deși îi era necunoscută. Aș îndrăzni să spun că este vorba despre repetarea unui eveniment unic în istoria Bisericii, dar și

a civilizației universale, eveniment petrecut în ziua Cincizecimii: „Și cînd a sosit ziua Cincizecimii, erau toți Apostolii la un loc... și s-au umplut toți de Duhul Sfînt și au început să vorbească în alte limbi, precum le dădea lor Duhul a grăi. Și erau în Ierusalim locuitori iudei, bărbați cucernici, din toate neamurile care sînt sub cer... și fiecare îi auzea pe ei vorbind în limba sa. Și erau uimiți toți și se minunau...” (Fapte 2, 1-7).

